

Kursplan

Fakulteten för samhällsvetenskap

Institutionen för didaktik och lärares praktik

2FL009 UVK-kurs: Specialpedagogiskt förhållningssätt i förskolan,
7,5 högskolepoäng

2FL009 Special Educational Approach in Pre-school, 7.5 credits

Huvudområde

Utbildningsvetenskap

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G2F

Fastställande

Fastställd av Fakulteten för samhällsvetenskap 2017-01-11

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2017

Förkunskaper

1FL001 Förskolan - barns första skola 15 hp

1FL002 Lek, lärande och omsorg i förskolan 15 hp

1FL004 Estetiska lärprocesser i förskolan 7,5 hp

1FL005 Språkutveckling och litteracitet i förskolan 15 hp

1FL008 Förskolebarns läsande och skrivande 7,5 hp

1FL026 VFU i förskolan – period I 7,5 hp

eller motsvarande

Mål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- redogöra för specialpedagogiska perspektiv och dess teoretiska utgångspunkter
- redogöra för samverkan med andra aktörer i syfte att främja barns omsorg, utveckling och lärande på individ-, grupp- och organisationsnivå i förskolan
- definiera och redogöra för det professionella förskolläraryrket utifrån ett relationellt perspektiv där begreppen normalitet och avvikelse särskilt uppmärksammas
- problematisera hur barns livsvillkor och lärandemiljöer kan påverka förskolebarnets utveckling av identitet, samspels- och kommunikationsförmåga,

med fokus på barn i behov av särskilt stöd

- redogöra för olika former av utsatthet och funktionsnedsättningar ur ett utvecklings- och delaktighetsperspektiv
- formulera en vision utifrån kursens teoribildning där alla barns delaktighet i förskolans verksamhet beaktas

Innehåll

I kursen behandlas specialpedagogiska perspektiv och teoribildning. Mot denna bakgrund uppmärksammas pedagogiska strategier där bland annat lekens betydelse är central för att möta barns olikheter och varierande förutsättningar ur ett inkluderande perspektiv.

I kursen diskuteras samverkan med andra aktörer, såsom exempelvis specialpedagoger, logoped, hörselpedagoger, i syfte att främja alla barns omsorg, utveckling och lärande. I kursen skapas förutsättningar att utveckla en didaktisk och yrkesetisk kompetens där ett relationellt perspektiv på individ-, grupp- och organisationsnivå uppmärksammas. Dessutom uppmärksammas betydelsen av att vårdnadshavarens förtroende för verksamheten utvecklas och utgör ett positivt stöd för alla barn i förskolans verksamhet. Utöver detta problematiseras begreppen normalitet och avvikelser.

I kursen behandlas hur barn utvecklar sin identitet, sin förmåga att samspela och kommunicera samt hur genus/klass/etnicitet påverkar barns villkor för delaktighet och utveckling. I kursen uppmärksammas olika former av funktionsnedsättningar, utsatta barns livsvillkor och betydelsen av att förskolan erbjuder en trygg miljö som utmanar och lockar till lärande, lek och aktivitet.

Professionsbas och professionell progression

I kursen fokuseras förskollärares professionella förhållningssätt i relation till uppdraget att möta alla barn utifrån skiftande livsvillkor. Genom att ta del av aktuell forskning, annan relevant litteratur och samtal med verksamma förskollärare skapas förutsättningar för den studerande att fördjupa förståelsen för vad det innebär att arbeta i förskolans verksamhet. Detta för att främja alla barns utveckling och lärande på individ-, grupp- och organisationsnivå utifrån ett specialpedagogiskt perspektiv. Förmågan att samverka med andra aktörer problematiseras genom att betona en helhetssyn på barnets situation och behov utifrån ett relationellt perspektiv.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

Den studerande ges möjlighet att genomföra en intervju där forskningsetiska principer beaktas, för att förstå hur informantens utsagor kan bearbetas och analyseras utifrån teoretiska begrepp samt redovisas med betoning på pedagogiska implikationer. Den studerande stimuleras att utveckla ett kritiskt och reflekterande förhållningssätt där betydelsen av vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppmärksammas, vilket examineras genom att en vision formuleras kring hur förskolans verksamhet kan arbeta för att främja alla barns utveckling och delaktighet.

Undervisningsformer

Undervisningen bedrivs i arbetsformer såsom föreläsningar, seminarier, fältstudier och gruppaktiviteter. Uppgifter genomförs såväl enskilt som i grupp.

För att förstå kopplingen mellan de specialpedagogiska, pedagogiska och didaktiska

perspektiven ska den studerande genomföra en fältstudie och där intervjua en förskollärare med fokus på inkludering, barns delaktighet och möjlighet till lek och lärande i olika lärmiljöer.

I en professionsportfolio dokumenterar den studerande sitt eget lärande för att samla de insikter och kunskaper som erhålls genom hela utbildningen till en produkt som kan användas i den studerandes framtida yrkesroll.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Examination sker genom en muntlig gruppuppgift, två lärarledda seminarier, ett grupparbete som redovisas muntligt i storgrupp, en paruppgift som redovisas via en PowerPoint-presentation och en avslutande muntlig examination.

För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda.

För betyget Väl godkänd krävs att den studerande erhållit betyget Väl godkänd på den avslutande muntliga examinationen.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs en kursvärdering. Resultat och analys av kursvärderingen ska återkopplas till de studerande som genomfört kursen och de studerande som deltar vid nästa kurstillfälle. Kursvärderingen genomförs anonymt.

Övrigt

Eventuella merkostnader i samband med kursen bekostas av den studerande.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Arnér, Elisabeth (2010). *Barns inflytande i förskolan – en fråga om demokrati*. Lund: Studentlitteratur, (89 s). ISBN 978-91-44-05332-5.

Asp Onsjö, Lisa (2010). *Specialpedagogik i en skola för alla – att arbeta med elever i svårigheter*. I: Lundgren, Ulf P., Säljö, Roger & Liberg, Caroline (red). *Lärande skola bildning grundbok för lärare*. Stockholm: Natur & Kultur, (23 s). ISBN: 978-91-27-11800-3.

Dimenäs, Jörgen (red) (2006). *Lära till lärare: att utveckla läraryrket – vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. Stockholm: Liber, (25 s). ISBN: 9789147084210.

Jensen, Mikael & Harvard, Åsa (2009). *Leka för att lära: utveckling, kognition och kultur*. Lund: Studentlitteratur, (kap 1,11, 12 och 13) (58 s). ISBN 978-91-44-05151-2.

Karlsudd, Peter (2011). *Sortering och diskriminering eller inkludering*. Specialpedagogiska rapporter och notiser, nr 6. Högskolan Kristianstad, (27 s).

Lutz, Kristian. (2013) *Specialpedagogiska aspekter på förskola och skola. Möte med det som inte anses LAGOM*. Stockholm: Liber AB, (139 s). ISBN: 9789147105649.

Palla, Linda (2011). *Med blicken på barnet: om olikheter i förskolan som diskursiv*

praktik. (Malmö studies in educational sciences No.63). Malmö: Malmö högskola, Lärarutbildningen, (184 s). ISBN: 9789186295141.

Sandberg, Anette (red.). (2009). *Med sikte på förskolan – barn i behov av stöd* Lund: Studentlitteratur, (150 s). ISBN 978-91-44-05119-2.

Sandberg, Anette & Ottosson, Linda (2010). Pree-school teachers, "other professionells", parental concerns on cooperation in pree-school - all around children in need of special support: the Swedish perspective. *International Journal of Inclusive Education* 14(8), 741-754.

Valbar skönlitteratur till kursmomentet funktionsnedsättning (ca 200 s).